

Bijlage 1 behorende bij Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

Afwegingskaders en voorwaarden beheer soorten Vogelrichtlijn

<i>Aalscholver, Phalacrocorax carbo</i>	
<p>Provinciaal beleid</p> <p>Wettelijke belangen</p>	<p>Van de aalscholver is bekend dat deze schade kan veroorzaken aan het belang van de bedrijfsmatige visserij of viskwekerijen en ook schade aan inheemse (vis)soorten. Vanwege het ontbreken van schadehistorie verlenen GS enkel incidentele ontheffing voor vangen en/of doden ter voorkoming van belangrijke schade aan bedrijfsmatige visserij of ter bescherming van de flora en fauna.</p> <p>GS kunnen opdracht verlenen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • Ter bescherming van flora of fauna.
<p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<p>N.v.t.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Stabiel (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014). • Onzeker (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014);
<p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overnetting; • Fysieke verjaging.
<p>Periode(n) en tijdstippen</p> <p>Gebied</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bij ontheffing te bepalen. <p>Gehele provincie, op locaties waar sprake van concrete dreigende schade of gevaar voor de volksgezondheid of openbare veiligheid.</p>

<p>Aalscholver, <i>Phalacrocorax carbo</i></p>	
<p>Middelen en methoden</p>	<p>Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
<p>Voorwaarden/voorschriften</p>	<p>Ontheffing wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie, alsmede de daadwerkelijke omvang van schade of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd faunabeheerplan; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

<p>Brandgans, <i>Branta leucopsis</i></p>	
<p>Provinciaal beleid</p>	<p><i>Schadebestrijding:</i> Ontheffing op voorhand (voor verjaging met ondersteunend afschot).</p> <p>Incidentele ontheffing mogelijk ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.</p> <p><i>Populatiebeheer:</i> De grootte van de (duurzame) broedpopulatie dient in evenwicht te zijn met een acceptabel schade- en veiligheidsniveau. Als uitgangspunt voor de brandgans wordt het schadeniveau 2011 aangehouden (5 a 6.000 euro). Bij benadering was de populatieomvang ca. 4.000 exemplaren.</p> <p>Op basis van een ganzengebiedsplan, als onderdeel van een goedgekeurd faunabeheerplan, kan ontheffing op jachtveldniveau worden verleend voor reducerende maatregelen.</p> <p>GS kunnen opdracht verlenen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.</p>
<p>Wettelijke belangen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • Ter bescherming van flora of fauna.
<p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p>	<p>N.v.t.</p>
<p>Staat van instandhouding/trend landelijk Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<p>Sterke toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).</p>

Brandgans, <i>Branta leucopsis</i>	
<p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant Bron 1: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Bron 2: Zomerganzentelling FBE (alleen gebruiken als trendindicatie)</p> <p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<p>Bron 1: Sterke toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).</p> <p>Bron 2: Schommelend rond 2.500 ex. (periode 2013-2016).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visuele en akoestische middelen; • Maatregelen als beschreven in de Faunaschadepreventiekit Ganzen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
<p>Periode(n) en tijdstippen</p> <p>Gebied</p>	<p>15 februari - 31 oktober</p> <p>Gebieden met concrete dreigende schade op basis van een faunabeheerplan van de FBE (m.u.v. rust- en foerageergebieden in de periode 1 november tot 1 april).</p>
<p>Middelen en methoden</p> <p>Voorwaarden/voorschriften</p>	<p>Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p> <p>Ontheffing wordt alleen verleend of opdracht wordt alleen gegeven indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd faunabeheerplan; • in geval van regulatie van de omvang van de broedpopulatie, enkel op basis van een ganzengebiedsplan, als onderdeel van een goedgekeurd faunabeheerplan, • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet, of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Canadese gans, <i>Branta canadensis</i>	
<p>Provinciaal beleid</p>	<p>De Canadese gans is landelijk vrijgesteld.</p> <p><i>Populatiebeheer:</i> De grootte van de (duurzame) broedpopulatie dient in evenwicht te zijn met een acceptabel schade- en veiligheidsniveau. In geval van de Canadese gans is dit schadeniveau nul.</p> <p>Aanvullend op de vrijstelling kan door GS opdracht worden gegeven of ontheffing worden verleend om alle wettelijk toegestane maatregelen in te zetten, zoals koppelreductie, legselreductie en vangen en doden van ruiende ganzen.</p>
<p>Wettelijke belangen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • Ter bescherming van flora of fauna.
<p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant Bron 1: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Bron 2: zomerganzentelling FBE (alleen gebruiken als indicatie van een trend!)</p>	<p>N.v.t.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matige toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Sterke toename (trend broedvogelmonitoring periode 2004-2014). • Bron 1: Sterke toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Bron 2: min of meer stabiel op 10.000 ex. (periode 2013-2016).
<p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Visuele en akoestische middelen; • Maatregelen als beschreven in de Faunaschade Preventiekit Ganzen (www.BIJ12.nl/faunafonds).

<i>Canadese gans, Branta canadensis</i>	
Periode(n) en tijdstippen	Gehele jaar vrijgesteld; gebruik van het geweer van zonsopgang tot zonsondergang.
Gebied	Gehele provincie.
Middelen en methoden	<p>Toegestane middelen onder vrijstelling (als opgenomen in artikel 3.3. lid 1 Regeling natuurbescherming)</p> <ul style="list-style-type: none"> • geweren(wettelijk toegestane kalibers hagel en kogelgeweren); • honden, niet zijnde lange honden; • haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds <p>Onder ontheffing of bij opdracht: Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
Voorwaarden/voorschriften	<p>Met betrekking tot de landelijke vrijstelling; de voorwaarden opgenomen in artikelen 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 Regeling Natuurbescherming.</p> <p>Ontheffing wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat gebruikmaking van de vrijstelling (en de daaraan gekoppelde beperkingen) niet afdoende kan zijn; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn.

<i>Ekster, Pica pica</i>	
Provinciaal beleid	<p>Door het ontbreken van schadecijfers zal voor deze soort in Noord-Brabant geen ontheffing op voorhand kunnen worden verleend.</p> <p>Voor deze soort zal eerst inzicht moeten komen in het voorkomen en de aantallen, alsmede de omvang van de schade welke de soort veroorzaakt.</p>

Ekster, <i>Pica pica</i>	
	Een incidentele ontheffing bij regionaal optredende of dreigende belangrijke schade aan gewassen kan wel worden aangevraagd.
Wettelijke belangen	Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	Matige toename (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Kraaiachtigen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	Bij ontheffing te bepalen, waarbij geldt dat enkel middelen en methoden voor vangen of doden worden toegepast welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

<p>Fazant, <i>Phasianus colchicus</i></p>	
<p>Provinciaal beleid</p> <p>Wettelijke belangen</p>	<p>GS streven voor deze soort naar een duurzame instandhouding van de populatie, waarbij tevens wordt geborgd dat belangrijke landbouwschade en risico's voor het luchtverkeer wordt voorkomen.</p> <p>Jachtwildsoort.</p> <p>De jacht op fazanthen is geopend van 15 oktober t/m 31 januari, de jacht op -hennen van 15 oktober t/m 31 december.</p> <p>Jacht is afdoende voor beperking van landbouwschade.</p> <p>Wanneer de jacht is gesloten kan slechts een incidentele ontheffing ter voorkoming van risico's voor het luchtverkeer worden aangevraagd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer
<p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<p>N.v.t.</p> <p>Matige afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).</p>
<p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<p>Matige afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).</p>
<p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<p>Indien reguliere bejaging aantoonbaar niet kan leiden tot voorkoming van risico's voor het luchtverkeer.</p> <p>Preventieve maatregelen als opgenomen in de Handreiking Faunaschade (2009) van het Faunafonds of recentere door het Faunafonds gepubliceerde maatregelen welke passend en doelmatig zijn voor deze soort.</p>

<i>Fazant, Phasianus colchius</i>	
Periode(n) en tijdstippen	Ontheffing kan worden verleend in de periode 1 februari tot 15 oktober.
Gebied	Luchthavens
Middelen en methoden	Bij ontheffing te bepalen, waarbij geldt dat enkel middelen en methoden voor vangen of doden worden toegepast welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat reguliere bejaging onvoldoende mogelijk is om risico's voor het luchtverkeer te voorkomen; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

<i>Gaai, Garrulus glandarius</i>	
Provinciaal beleid	Door het ontbreken van schadecijfers zal voor deze soorten in Noord-Brabant geen ontheffing op voorhand kunnen worden verleend. Voor deze soort zal eerst inzicht moeten komen in het voorkomen en de aantallen, alsmede de omvang van de schade welke de soort veroorzaakt. Een incidentele ontheffing bij regionaal optredende belangrijke schade aan gewassen kan wel worden aangevraagd.
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.

Gaai, <i>Garrulus glandarius</i>	
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015); • Stabiel (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Module Kraaiachtigen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie, alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd faunabeheerplan; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Grauwe gans, <i>Anser anser</i>	
Provinciaal beleid	<i>Schadebestrijding:</i>

<p>Grauwe gans, <i>Anser anser</i></p>	
	<p>Ontheffing op voorhand (voor verjaging met ondersteunend afschot).</p> <p>Incidentele ontheffing mogelijk ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.</p> <p><i>Populatiebeheer:</i></p> <p>De grootte van de (duurzame) broedpopulatie dient in evenwicht te zijn met een acceptabel schade- en veiligheidsniveau. Als uitgangspunt voor de grauwe gans wordt het schadeniveau 2005 aangehouden (circa 36.000 euro). Bij benadering was de populatieomvang circa 7.500 exemplaren.</p> <p>Omdat het aantal overzomerende grauwe ganzen de laatste jaren snel toeneemt en op dit moment circa 35.000 bedraagt (zomerganzentelling 2016), lijkt aanvullend op het schade gerelateerd beheer, ook reductie van de populatie noodzakelijk. Het terugdringen van de populatie tot het aantal van 7.500 is echter geen doel op zich. Vertrekpunt is wel dat het aantal overzomerende grauwe ganzen moet worden teruggebracht voordat tot een meer duurzaam populatiebeheer kan worden overgegaan.</p> <p>Op basis van een ganzengebiedsplan, als onderdeel van een goedgekeurd Faunabeheerplan, kan voor de duur van één jaar een gequoteerde ontheffing op jachtveldniveau worden verleend voor reducerende maatregelen.</p> <p>GS kunnen opdracht verlenen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.</p>
<p>Wettelijke belangen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;

<p>Grauwe gans, <i>Anser anser</i></p>	
<p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • Ter bescherming van flora of fauna. <p>N.v.t.</p>
<p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant Bron 1: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Bron 2: Zomerganzentelling FBE (alleen gebruiken als indicatie van een trend!)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matige toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Sterke toename (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014). • Bron 1: Matige toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Bron 2: sterke toename van 24.000 tot 36.000 (periode 2014-2016).
<p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Visuele en akoestische middelen; • Maatregelen als beschreven in de Faunaschadepreventiekit Ganzen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
<p>Periode(n) en tijdstippen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Schadebestrijding: gehele jaar; • Populatiebeheer: 15 februari - 31 oktober. <p>Op 12 oktober 2016 is een ontheffing verleend voor aanvullend afschot van grauwe ganzen op jachtveldniveau. Voor de periode van 15 februari tot en met 30 juni 2017 is het afschot hierbij gequoteerd op maximaal 7.500 grauwe ganzen.</p>
<p>Gebied</p> <p>Middelen en methoden</p>	<p>Gebieden met concrete dreigende schade op basis van een faunabeheerplan van de FBE (met uitzondering van rust- en foerageergebieden in de periode 1 november - 1 april).</p> <p>Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde</p>

<i>Grauwe gans, Anser anser</i>	
	faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	<p>Ontheffing wordt alleen verleend of opdracht wordt alleen gegeven indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd faunabeheerplan; • in geval van regulatie van de omvang van de broedpopulatie, enkel op basis van een ganzengebiedsplan, als onderdeel van een goedgekeurd faunabeheerplan, • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

<i>Holenduif, Columba oenas</i>	
Provinciaal beleid	<p>Ontheffing op voorhand voor gebieden met concrete dreigende schade op grond van een goedgekeurd Faunabeheerplan.</p> <p>Incidentele ontheffing mogelijk ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.</p>
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.

Holenduif, <i>Columba oenas</i>	
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015); • Matige toename (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Matige toename (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit module Duiven (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Houtduif, <i>Columba palumbus</i>	
Provinciaal beleid	<p>GS streven voor deze soort naar een duurzame instandhouding van de populatie, waarbij tevens wordt geborgd dat belangrijke landbouwschade en risico's voor het luchtverkeer wordt voorkomen.</p> <p>De soort is aangewezen als jachtwild. Tevens is de soort landelijk vrijgesteld. Jacht en landelijke</p>

<p>Houtduif, <i>Columba palumbus</i></p>	
<p>Wettelijke belangen</p>	<p>vrijstelling zijn afdoende ter voorkoming of beperking van belangrijke landbouwschade.</p> <p>Noodzaak tot verdere ontheffingen of opdracht is niet aan de orde, met uitzondering van ontheffing op voorhand ter voorkoming van risico's voor het luchtverkeer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
<p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<p>N.v.t.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sterke afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015); • Stabiel (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
<p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sterke afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015). <p>Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit module Duiven (www.BIJ12.nl/faunafonds).</p>
<p>Periode(n) en tijdstippen</p> <p>Gebied</p> <p>Middelen en methoden</p>	<p>Gehele jaar vrijgesteld of bejaagbaar; gebruik van het geweer van zonsopgang tot zonsondergang.. Bij ontheffing te bepalen.</p> <p>Luchthavens</p> <p>Toegestane middelen onder vrijstelling (als opgenomen in artikel 3.3. lid 1 Regeling natuurbescherming)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wettelijk toegestane kalibers hagelgeweren; • honden, niet zijnde lange honden; • haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds

<i>Houtduif, Columba palumbus</i>	
	<p>Onder ontheffing of bij opdracht: Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
Voorwaarden/voorschriften	<p>Met betrekking tot de landelijke vrijstelling; de voorwaarden opgenomen in artikelen 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 Regeling natuurbescherming.</p> <p>Ontheffing ter voorkoming van risico's voor het luchtverkeer wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat gebruikmaking van de vrijstelling (en de daaraan gekoppelde beperkingen) niet afdoende kan zijn; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn.

<i>Kauw, Corvus monedula</i>	
Provinciaal beleid	<p>GS streven voor deze soort naar een duurzame instandhouding van de populatie, waarbij tevens wordt geborgd dat belangrijke landbouwschade en risico's voor het luchtverkeer wordt voorkomen</p> <p>De kauw is landelijk vrijgesteld.</p> <p>Landelijke vrijstelling wordt afdoende geacht ter voorkoming of beperking van belangrijke landbouwschade.</p> <p>Aanvullend kunnen GS een incidentele ontheffing (en/of ontheffing op voorhand voor veiligheid luchtverkeer) verlenen indien de ruimte die de landelijke vrijstelling biedt aantoonbaar onvoldoende is ter bescherming van één van onderstaande wettelijke belangen.</p>

<i>Kauw, Corvus monedula</i>	
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • Ter bescherming van flora of fauna.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015); • Matige toename (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren Periode(n) en tijdstippen	<p>Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Kraaiachtigen (www.BIJ12.nl/faunafonds).</p> <p>Gehele jaar vrijgesteld; gebruik van het geweer van zonsopgang tot zonsondergang.</p>
Gebied	Gehele provincie.
Middelen en methoden	<p>Toegestane middelen onder vrijstelling (als opgenomen in artikel 3.3. lid 1 Regeling natuurbescherming)</p> <ul style="list-style-type: none"> • geweren(wettelijk toegestane kalibers hagel en kogelgeweren); • honden, niet zijnde lange honden; • haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds <p>Onder ontheffing of bij opdracht: Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>

Kauw, <i>Corvus monedula</i>	
Voorwaarden/voorschriften	<p>Met betrekking tot de landelijke vrijstelling; de voorwaarden opgenomen in artikelen 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 Regeling natuurbescherming.</p> <p>Ontheffing wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat gebruikmaking van de vrijstelling (en de daaraan gekoppelde beperkingen) niet afdoende kan zijn; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn.

Kleine mantelmeeuw, <i>Larus fuscus</i>	
Provinciaal beleid	<p>Voor de kleine mantelmeeuw geldt dat deze in bepaalde situaties risico's voor het luchtverkeer of de volksgezondheid kan veroorzaken.</p> <p>In dergelijke gevallen verlenen GS een incidentele ontheffing of opdracht in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer.</p>
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Matige toename (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Onzeker (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	<ul style="list-style-type: none"> • Opzettelijk verstoren; • Ongeschikt maken van broedlocaties.

Kleine mantelmeeuw, <i>Larus fuscus</i>	
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	<p>Incidentele ontheffing: verstoren nesten, wegnemen eieren (art. 3.1, lid 2 Wnb);</p> <p>Ontheffing of opdracht: Bij ontheffing te bepalen, waarbij geldt dat enkel middelen en methoden voor vangen of doden worden toegepast welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
Voorwaarden/voorschriften	<p>Ontheffing of opdracht wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op provinciaal niveau niet in het geding kan komen.

Knobbelzwaan, <i>Cygnus color</i>	
Provinciaal beleid	<p>Gezien de beperkte schaal en spreiding van de door knobbelzwanen veroorzaakte schade zullen GS in principe enkel incidentele ontheffing verlenen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.</p> <p>Hieraan dient wel een goedgekeurd faunabeheerplan ten grondslag te liggen.</p> <p>In geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid kunnen GS een opdracht verstrekken.</p>
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;

Knobbelzwaan, <i>Cygnus color</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	N.v.t. <ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Matige afname (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	<ul style="list-style-type: none"> • Onzeker (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Module Zwanen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied Middelen en methoden	Bij ontheffing te bepalen. Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing of opdracht wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie, alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd Faunabeheerplan; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op provinciaal niveau niet in het geding kan komen.

Kokmeeuw, <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	
<p>Provinciaal beleid</p> <p>Wettelijke belangen</p>	<p>Voor de kokmeeuw geldt dat deze in bepaalde situaties risico's voor het luchtverkeer of de volksgezondheid kan veroorzaken.</p> <p>In dergelijke gevallen verlenen GS een incidentele ontheffing of opdracht in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
<p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<p>N.v.t.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).
<p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Onzeker (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Sterke afname (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014). • Opzettelijk verstoren; • Ongeschikt maken van broedlocaties.
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	<p>Incidentele ontheffing: verstoren nesten, wegnemen eieren (art. 3.1, lid 2 Wnb);</p> <p>Ontheffing of opdracht: Bij ontheffing te bepalen, waarbij geldt dat enkel middelen en methoden voor vangen of doden worden toegepast welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing wordt alleen verleend indien:

Kokmeeuw, <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op provinciaal niveau niet in het geding kan komen.

Kolgans, <i>Anser albifrons</i>	
Provinciaal beleid	<p><i>Schadebestrijding:</i> Ontheffing op voorhand (voor verjaging met ondersteunend afschot). Incidentele ontheffing mogelijk ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.</p> <p><i>Populatiebeheer:</i> In de zomer is er nog geen sprake van een duurzame populatie. Buiten de gebieden waar de kolgans als doelsoort wordt aangemerkt, wordt er geen duurzame populatie nagestreefd.</p> <p>Ontheffing op voorhand of incidentele ontheffing wordt enkel verleend op grond van een goedgekeurd Faunabeheerplan.</p> <p>GS kunnen opdracht verlenen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.</p>
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • Ter bescherming van flora of fauna;
Rode lijst	N.v.t.

<i>Kolgans, Anser albifrons</i>	
bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	
<p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant Bron 1: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Bron 2: Zomerganzentelling FBE (alleen gebruiken als indicatie van een trend!)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matige toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014). • Bron 1: Matige toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Bron 2: zeer beperkt aanwezig (rond 250 ex. Periode 2013 – 2016).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	<ul style="list-style-type: none"> • Visuele en akoestische middelen; • Maatregelen als beschreven in de Faunaschadepreventiekit Ganzen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	Gehele jaar.
<p>Gebied</p> <p>Middelen en methoden</p>	<p>Gebieden met concrete dreigende schade op basis van een Faunabeheerplan van de FBE (met uitzondering van rust- en foerageergebieden in de periode 1 november tot 1 april).</p> <p>Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
Voorwaarden/voorschriften	<p>Ontheffing wordt alleen verleend of opdracht wordt alleen gegeven indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd Faunabeheerplan; • in geval van regulatie van de omvang van de broedpopulatie, enkel op basis van een ganzengebiedsplan, als onderdeel van een goedgekeurd faunabeheerplan,

Kolgans, <i>Anser albifrons</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Meerkoet, <i>Fulica atra</i>	
Provinciaal beleid	<p>Gezien de beperkte schaal en spreiding van de door meerkoeten veroorzaakte schade zullen GS in principe enkel incidentele ontheffing verlenen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. Hieraan dient wel een goedgekeurd Faunabeheerplan ten grondslag te liggen.</p> <p>In geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid kan een opdracht worden verstrekt.</p>
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; • Ter bescherming van flora of fauna.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Matige afname (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Matige toename (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	Preventieve maatregelen als opgenomen in de Handreiking Faunaschade (2009) van het Faunafonds

Meerkoet, <i>Fulica atra</i>	
	of recentere door het Faunafonds gepubliceerde maatregelen welke passend en doelmatig zijn voor deze soort.
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing of opdracht wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op provinciaal niveau niet in het geding kan komen.

Rietgans, <i>Anser fabalis</i>	
Provinciaal beleid	Gezien het beperkte voorkomen en de onzekere staat van instandhouding van deze soort worden in principe door GS geen ontheffingen voor vangen, doden of aantasten van verblijfplaatsen verleend. Aangenomen wordt dat schade voldoende kan worden voorkomen of bestreden door middel van opzettelijke verstoring. GS kunnen opdracht verlenen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;

Rietgans, <i>Anser fabalis</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant Bron 1: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Bron 2: Zomerganzentelling FBE (alleen gebruiken als indicatie van een trend!) Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	N.v.t. Sterke afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014). <ul style="list-style-type: none"> • Bron 1: sterke afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Bron 2: niet aangetroffen (periode 2013-2016). <ul style="list-style-type: none"> • Visuele en akoestische middelen; • Maatregelen als beschreven in de Faunaschadepreventiekit Ganzen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	N.v.t.
Gebied	N.v.t.
Toe te stane middelen	N.v.t.
Voorwaarden/voorschriften	Opdracht wordt alleen gegeven indien: <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Roek, <i>Corvus frugilegus</i>	
Provinciaal beleid	Incidentele ontheffing mogelijk ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

Roek, <i>Corvus frugilegus</i>	
<p>Wettelijke belangen</p> <p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p>	<p>Een ontheffing op voorhand kan worden verleend voor specifiek omschreven gebieden met concrete dreigende schade op basis van een faunabeheerplan van de faunabeheereenheid. Voor deze soort zal echter eerst inzicht moeten komen in het voorkomen en de aantallen, alsmede de omvang van de schade en overlast welke de soort veroorzaakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren. <p>N.v.t.</p>
<p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant Bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015). • Matige afname (trend broedvogelmonitoring 2004-2014) • Matige afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015). • Matige afname (trend broedvogelmonitoring 2004-2014)
<p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p> <p>Periode(n) en tijdstippen</p> <p>Gebied</p>	<p>Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Kraaiachtigen (www.BIJ12.nl/faunafonds).</p> <p>Bij ontheffing te bepalen.</p> <p>Bij ontheffing te bepalen.</p>
Middelen en methoden	Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing wordt alleen verleend indien:

<p>Roek, <i>Corvus frugilegus</i></p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie, alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en onderbouwd in een goedgekeurd faunabeheerplan; • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op provinciaal niveau niet in het geding kan komen.
<p>Rotgans, <i>Branta bernicla bernicla</i></p>	
<p>Provinciaal beleid</p>	<p>Gezien het lokale voorkomen en de toch onzekere staat van instandhouding van deze soort worden in principe door GS geen ontheffingen voor vangen, doden of aantasten van verblijfplaatsen verleend. Aangenomen wordt dat schade voldoende kan worden voorkomen of bestreden middels opzettelijke verstoring.</p> <p>GS kunnen opdracht verlenen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.</p>
<p>Wettelijke belangen</p> <p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren. <p>N.v.t.</p>

Rotgans, <i>Branta bernicla bernicla</i>	
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant Bron 1: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl Bron 2: Zomerganzentelling FBE (alleen gebruiken als indicatie van een trend!)	<ul style="list-style-type: none"> • Bron 1: Onzeker (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014); • Bron 2: niet aangetroffen (periode 2013-2016).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	<ul style="list-style-type: none"> • Visuele en akoestische middelen; • Maatregelen als beschreven in de Faunaschadepreventiekit Ganzen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	N.v.t.
Gebied	N.v.t.
Toe te stane middelen/methoden/installaties	N.v.t.
Voorwaarden/voorschriften	<p>Opdracht wordt alleen gegeven indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Smient, <i>Anas penelope</i>	
Provinciaal beleid	<p>Ontheffing op voorhand voor gebieden met concrete dreigende schade op basis van een faunabeheerplan van de faunabeheereenheid.</p> <p>Incidentele ontheffing mogelijk ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.</p>

Smient, <i>Anas penelope</i>	
	GS kunnen opdracht verlenen in geval van risico's voor de volksgezondheid of openbare veiligheid of in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	Stabiel (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).
<p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p> <p>Periode(n) en tijdstippen</p> <p>Gebied</p>	<p>Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Module Eenden (www.BIJ12.nl/faunafonds).</p> <p>Bij ontheffing te bepalen.</p> <p>Bij ontheffing te bepalen. Niet binnen aangewezen rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten (periode 1 november tot 1 april).</p>
<p>Middelen en methoden</p> <p>Voorwaarden/voorschriften</p>	<p>Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p> <p>Ontheffing of opdracht wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de verspreiding, de ontwikkelingen in de populatie, alsmede de daadwerkelijke omvang van schade, de noodzaak tot of invloed op wettelijke belangen is aangetoond en

<i>Smient, Anas penelope</i>	
	<p>onderbouwd in een goedgekeurd faunabeheerplan;</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

<i>Spreeuw, Sturnus vulgaris</i>	
<p>Provinciaal beleid</p>	<p>De spreeuw is een soort waarvan bekend is dat deze lokaal en met name bij fruitteelt belangrijke schade kan veroorzaken. Voor de provincie Noord-Brabant ontbreekt op dit moment aan voldoende inzicht in de schadehistorie om ontheffing op voorhand te kunnen verlenen.</p> <p>In geval van het optreden van schade aan fruitteelt door spreeuwen kunnen GS een incidentele ontheffing verlenen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen</p>
<p>Wettelijke belangen</p> <p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<p>Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren.</p> <p>N.v.t.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015); • Matige afname (trend broedvogelmonitoring, periode 2004-2014). • Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
<p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<p>Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Module Kleine Zangvogels (www.BIJ12.nl/faunafonds).</p>

<i>Spreeuw, Sturnus vulgaris</i>	
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	Bij ontheffing te bepalen, waarbij geldt dat enkel middelen en methoden voor vangen of doden worden toegepast welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

<i>Stormmeeuw, Larus canus</i>	
Provinciaal beleid	Voor de stormmeeuw geldt dat deze in bepaalde situaties risico's voor het luchtverkeer of de volksgezondheid kan veroorzaken. In dergelijke gevallen verlenen GS een incidentele ontheffing of opdracht in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer.
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Onzeker (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014);
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant	<ul style="list-style-type: none"> • Onzeker (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014);

Stormmeeuw, <i>Larus canus</i>	
bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	Opzettelijk verstoren.
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	Incidentele ontheffing: verstoren nesten, wegnemen eieren (art. 3.1, lid 2); Ontheffing of opdracht: Bij ontheffing te bepalen, waarbij geldt dat enkel middelen en methoden voor vangen of doden worden toegepast welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.
Voorwaarden/voorschriften	Ontheffing of opdracht wordt alleen verleend indien: <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Wilde eend, <i>Anas platyrhynchos</i>	
Provinciaal beleid	GS streven voor deze soort naar een duurzame instandhouding van de populatie, waarbij tevens wordt geborgd dat belangrijke landbouwschade en risico's voor het luchtverkeer wordt voorkomen. Jachtwildsoort. De jacht is geopend van 15 augustus t/m 31 januari. Buiten het jachtseizoen is slechts een incidentele ontheffing ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen mogelijk, op grond van een goedgekeurd faunabeheerplan.

<p>Wilde eend, <i>Anas platyrhynchos</i></p>	
	<p>Ontheffing op voorhand is mogelijk ter voorkoming van risico's voor het luchtverkeer.</p>
<p>Wettelijke belangen</p> <p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren. • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer <p>N.v.t.</p>
<p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p> <p>Periode(n) en tijdstippen</p> <p>Gebied</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014). • Matige afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014). • Indien reguliere bejaging aantoonbaar niet kan leiden tot voorkoming van schade of risico's; • Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Module Eenden (www.BIJ12.nl/faunafonds). <p>Tussen 1 februari en 15 augustus.</p> <p>Bij ontheffing te bepalen.</p>
<p>Middelen en methoden</p>	<p>Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
<p>Voorwaarden/voorschriften</p>	<p>Ontheffing wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat reguliere bejaging onvoldoende mogelijk is geweest om schade aan gewassen gedurende het hele jaar te voorkomen of risico's voor het luchtverkeer uit te sluiten;

Wilde eend, <i>Anas platyrhynchos</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort ook op regionaal niveau niet in het geding kan komen.

Zilvermeeuw, <i>Larus argentatus</i>	
<p>Provinciaal beleid</p> <p>Wettelijke belangen</p> <p>Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl</p>	<p>Voor de zilvermeeuw geldt dat deze in bepaalde situaties risico's voor het luchtverkeer of de volksgezondheid kan veroorzaken.</p> <p>In dergelijke gevallen verlenen GS een incidentele ontheffing of opdracht in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer. <p>N.v.t.</p>
<p>Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014).
<p>Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl</p> <p>Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend watervogelmonitoring, periode 2004-2014). • Opzettelijk verstoren; • Ongeschikt maken van broedlocaties.
Periode(n) en tijdstippen	Bij ontheffing te bepalen.
Gebied	Bij ontheffing te bepalen.
Middelen en methoden	Incidentele ontheffing: verstoren nesten, wegnemen eieren (art. 3.1, lid 2 Wnb);

<i>Zilvermeeuw, Larus argentatus</i>	
	<p>Ontheffing of opdracht: Bij ontheffing te bepalen, waarbij geldt dat enkel middelen en methoden voor vangen of doden worden toegepast welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
Voorwaarden/voorschriften	<p>Ontheffing wordt alleen verleend indien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn; • verzekerd is dat de staat van instandhouding van de soort op provinciaal niveau niet in het geding kan komen.

<i>Zwarte kraai, Corvus corone</i>	
Provinciaal beleid	<p>GS streven voor deze soort naar een duurzame instandhouding van de populatie, waarbij tevens wordt geborgd dat belangrijke landbouwschade en risico's voor het luchtverkeer wordt voorkomen.</p> <p>De zwarte kraai is landelijk vrijgesteld. Landelijke vrijstelling wordt afdoende geacht ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.</p> <p>Aanvullend kunnen GS een incidentele ontheffing (en/of ontheffing op voorhand voor veiligheid luchtverkeer) verlenen indien de ruimte die de landelijke vrijstelling biedt aantoonbaar onvoldoende is ter bescherming van één van onderstaande wettelijke belangen.</p>
Wettelijke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; • In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; • Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;

Zwarte kraai, <i>Corvus corone</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ter bescherming van flora of fauna.
Rode lijst bron: www.minez.nederlandsesoorten.nl	N.v.t.
Staat van instandhouding/trend landelijk bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Matige afname (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
Staat van instandhouding/trend Noord-Brabant bron: Netwerk Ecologische Monitoring, SOVON Vogelonderzoek Nederland & CBS, www.sovon.nl	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiel (trend wintervogelmonitoring, periode 2005-2015).
Passende en doeltreffende maatregelen voor preventie of weren	Maatregelen als beschreven in Faunaschade Preventiekit Kraaiachtigen (www.BIJ12.nl/faunafonds).
Periode(n) en tijdstippen	Gehele jaar vrijgesteld. Gebruik van het geweer van zonsopgang tot zonsondergang.
Gebied	Gehele provincie.
Middelen en methoden	<p>Toegestane middelen onder vrijstelling (als opgenomen in artikel 3.3. lid 1 Regeling natuurbescherming)</p> <ul style="list-style-type: none"> • geweren(wettelijk toegestane kalibers hagel en kogelgeweren); • honden, niet zijnde lange honden; • haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds <p>Onder ontheffing of bij opdracht: Middelen en methoden voor vangen of doden zoals voor deze soort benoemd in het goedgekeurde faunabeheerplan en welke zijn opgenomen in artikel 3.9 lid 1 en 2 Besluit natuurbescherming.</p>
Voorwaarden/voorschriften	Met betrekking tot de landelijke vrijstelling; de voorwaarden opgenomen in artikelen 3.1, 3.2, 3.3 en 3.4 Regeling natuurbescherming. Ontheffing wordt alleen verleend indien:

Zwarte kraai, *Corvus corone*

- aangetoond is dat gebruikmaking van de vrijstelling (en de daaraan gekoppelde beperkingen) niet afdoende kan zijn;
- aangetoond is dat andere bevredigende maatregelen niet of in onvoldoende mate effectief zijn.